

30.5.2018

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä ja sen perusteita uudistava työryhmä

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä ja sen perusteita uudistavan työryhmän.

Toimikausi

30.5.2018 - 30.9.2018

Tausta

Kuntalain 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos jokin erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taaseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädettyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Edellä mainittujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä konsernitilinpäätösten tiedoista. Tunnuslukujen laskentaperusteina käytetään Tilastokeskuksen käyttämiä laskentaperusteita ja kunnan vahvistamaa tuloveroprosenttia.

Kunnan taloudellista tilannetta koskevan selvityksen tekee arviointiryhmä, jonka jäsenistä yhden nimeää valtiovarainministeriö ja yhden kunta. Valtiovarainministeriö nimeää kuntaa kuultuaan ryhmän puheenjohtajaksi kunnasta ja ministeriöstä riippumattoman henkilön. Ryhmä tekee ehdotuksen kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

Valtuuston on käsiteltävä ryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Valtiovarainministeriö tekee ryhmän toimenpide-ehdotusten ja valtuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi.

Kuntakonsernien toiminnan osan siirtyminen tuleville maakunnille vaikuttaa erityisen vaikean taloudellisen aseman määrittelyssä käytettävien tunnuslukujen arvoihin, erityisesti suhteelliseen velkaantuneisuuteen. Arviointimenettelyn kriteereitä kohtaan on esitetty myös kritiikkiä siitä, että kriteerit painottavat vain tiettyjä taloudellisen aseman mittareita. Perusteina käytettävät tunnusluvut eivät kuvaa kuntien taloutta esimerkiksi rahoituksen riittävyyden näkökulmasta.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on

- 1) arvioida kuntalain erityisen vaikean taloudellisen aseman määrittelyssä käytettävien perusteiden ja menettelyn tarkoituksenmukaisuutta;
- 2) tehdä tarvittavat ehdotukset kuntalain 118 §:n muuttamiseksi, ehdotus tulee laatia hallituksen esityksen muodossa.

Organisointi

Puheenjohtaja

Erityisasiantuntija Pasi Leppänen, valtiovarainministeriö

Jäsenet

Lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki, valtiovarainministeriö

Lainsäädäntöneuvos Mervi Kuittinen, valtiovarainministeriö

Neuvotteleva virkamies Vesa Lappalainen, valtiovarainministeriö

Vt. johtaja Henrik Rainio, Suomen Kuntaliitto

Kehittämispäällikkö Sari Korento, Suomen Kuntaliitto

Sihteeri

Neuvotteleva virkamies Markku Mölläri, valtiovarainministeriö

Työryhmän on kuultava työssään arviointimenettelyssä puheenjohtajina toimineita sekä tarvittaessa muita ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Jani Pitkäniemi

Jakelu

Työryhmän jäsenet

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö
Suomen Kuntaliitto

